

Üniversite Öğrencilerinin Bilimsel ve Sosyal Etkinliklere Katılma İhtiyaçlarını Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi

Leman KUTLU¹, Dilek BAYKAL¹, Özden TANDOĞAN¹,
Hülya URFA¹, Seyhan KARADEMİR¹, Hanife DELİPOYRAZ¹

¹ Haliç Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Yüksekokulu, Ebelik Bölümü, İstanbul, Türkiye

Geliş Tarihi: 21.10.2018

***Sorumlu Yazar e mail:** lemankutlu@halic.edu.tr

Kabul Tarihi: 27.12.2018

Özet

Bu çalışma üniversite öğrencilerinin bilimsel ve sosyal etkinliklere katılma ihtiyaçlarını ve bu ihtiyaçları etkileyen faktörleri belirlemek amacıyla yapıldı. Çalışma tanımlayıcı nitelikte tasarlandı. 10-25 Nisan 2018 tarihleri arasında bir vakıf üniversitesinde gönüllü 182 ebeklik bölümü öğrencisiyle yapıldı. Veri toplama öğrencilerin sosyodemografik özelliklerini, bilimsel/sosyal etkinliklere katılma ihtiyaçlarını sorgulayan 37 sorudan oluşan bir anket formu kullanıldı. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistiksel analizler kullanıldı. Çalışmaya katılan öğrencilerin çoğunun bilimsel etkinliklere yönelik ilgisini çeken bilgi alma kanallarının daha etkili olduğu, sosyal etkinliklerle ilgili bilgi alma kanallarının yetersiz kaldığı ve her iki etkinlikte de arkadaş kanalının bilgiyi ulaştırmada etkili olduğu ve okulda düzenlenen etkinliklerden haberdar olduğu saptanmıştır. Tercih ettiği ve katıldığı etkinliklerin çoğunlukla mesleki alanları ile ilgili olduğu, onun dışındaki kendini geliştirici etkinliklere çok az yöneldikleri, öğrenci kulüplerini bildiklerini ama üye olmadıkları, bilimsel ve sosyal etkinliklerin düzenlenmesinde yer almayı istedikleri ancak öğrenci kulüplerinde çalışmadıkları, kulüplerin düzenlediği bilimsel/sosyal etkinliklere katılmada isteksiz oldukları, daha çok bölüm hocalarının içinde bulunduğu etkinliklere hocalarının yönlendirmesi ile katıldıkları belirlenmiştir. Bilimsel ve sosyal etkinliklere boş zamanının olmaması, ilgi alanının dışında olması ve ekonomik sıkıntılar nedeniyle katılmadıkları saptanmıştır. Bu sonuca rağmen çoğunun okul dışında ayda

en az bir sosyal etkinliğe katıldığı belirlenmiştir. Öğrencilerin bilimsel/sosyal aktivitelere katılımını arttırmada; öğrenci kulüplerinin hocalar tarafından desteklenmesi, kulüplerle ilgili periyodik bilgilendirme toplantılarının yapılması, ders programının öğrenciye boş zaman yaratacak şekilde oluşturulması, periyodik olarak bilimsel/sosyal ihtiyaçların belirlenmesi, mesleki alanı dışındaki etkinliklere katılmasında rehberlik yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Öğrenci, Öğrenci Kulüpleri, Sosyal ve Bilimsel Aktivite

Determining the Factors Affecting the Needs of University Students to Participate in Scientific and Social Activities

Abstract

This study's purpose was to determine the needs of university students to participate in scientific and social activities and the factors that affect these needs. The study was designed descriptive trial, and conducted with volunteer midwifery students (n:182) at a foundation university between 10 and 25 April 2018. The data was collected with questionnaire (total: 37 questions) containing socio-demographic characteristics and the needs of scientific/social activities of students. The data were analyzed with descriptive tests. It was determined that most of the students participating in the study were more interested in scientific activities and were less interested social activities, and their information channel from friends was more effective in delivering the knowledge of both scientific and social activities, and thus they were aware of the activities organized in the school, and the activities that they preferred and participated in were mostly related to their professional fields than they were less interested in other activities for self-development, and they knew student clubs but they were not members, and they wanted to take part in the organization of scientific and social activities, but they did not work in student clubs, and they were reluctant to participate in scientific / social activities organized by student clubs, but participated in scientific / social activities organized by the midwifery department's lecturers, and they did not participate in social activities due to lack of time and interest and economic difficulties. Despite this result, it was determined that most of them participated in at least one social activity per month outside of school. In order to increase the participation of students in scientific / social activities, it is recommended to provide guidance in the support of student clubs, periodical informative meetings about the clubs, creation of the course schedule to create student leisure time, periodical scientific / social needs determination, participation in activities outside the professional field.

Keywords: Student, Student Clubs, Social and Scientific Activities.,

1. Giriş

İnsan gücü bir ülkenin en değerli kaynağıdır. Üniversiteler bu değerli kaynakların güce dönüştürüldüğü kurumlardır. Günümüzde özellikle bilimsel düşünme becerisine sahip, üretken, yaratıcı ve karşılaştığı problemleri çözme becerisi kazanmış bireylere gereksinim duyulmaktadır. Eğitim kurumlarının temel amacı öğrencinin bilişsel, sosyal ve psikolojik yönlerden gelişmesini sağlamaktır. Bu amaç doğrultusunda öğrencilerin başarı düzeylerinin yükseltilmesi ve nitelikli bireyler olarak yetiştirilmesi için eğitim sistemlerinin sürekli olarak izlenmesi, günün koşullarına ve öğrencilerin ihtiyaçlarına cevap verebilecek şekilde gerekli olan düzenlemelerin yapılması gerekmektedir (1,2).

Üniversitelerde ders programı kadar ders programı dışındaki etkinlikler de çok önemli olup kurum imajının önemli bir parçasını oluşturmakta ve kurumun itibarına katkıda bulunmaktadır (4). Özellikle gelişmiş ülkelerde ders programı dışındaki etkinliklere verilen değer ve önem giderek artmakta olup ders dışı etkinliklerle ilgili okulların hem fiziksel hem de personel olanaklarını arttırdıkları görülmektedir (3). Ders programı dışındaki etkinlikler hobiler, sanat etkinlikleri, sosyal aktiviteler, törenler, spor faaliyetleri, kültürel etkinlikler, kişisel gelişimi arttırmaya yönelik bilimsel etkinlikler, gönüllük çalışmaları, öğrenci kulüpleri ve dernek vs çalışmalarını içerebilmektedir (3,4). Üniversitelerin ders programı dışındaki etkinlikleri, okulun olanakları, üniversite yönetiminin tutumu, öğretmenlerin nitelik ve nicelik olarak yeterliliği, ailelerin ve çevrenin tutumu ve desteği, öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarına bağlı olarak farklılıklar gösterebilmektedir (3).

Ülkemiz eğitim sistemi içinde etkinliklerin çeşitlilikte olmamasına rağmen, gerek yönetmeliklerle yapılması zorunlu olan gerekse okulların kendi olanaklarıyla gerçekleştirdikleri ders programı dışında etkinlikler bulunmaktadır. Bu tür etkinliklerin etkin ve verimli olabilmesi için ders programı dışındaki etkinliklerin neler olduğu, bu etkinliklerin kapsamının ne olduğu ve üniversitelerin bu etkinlikler

için sunabileceği olanakların neler olduğunun bilinmesi gerekmektedir (2,3). Bu nedenlerle ders programı dışındaki etkinliklerin, düzenli, sistemli, planlı bir şekilde belirlenmesi ve ders programına paralel olarak uygulanması, üniversite öğrencilerinin kişisel gelişimine ve deneyim kazanmasına büyük katkı sağlayacaktır (4,5). Eğitim-öğretimin başarısını arttıracak (6,7,8) stres ve akademik tükenmişlikle başa çıkmalarına yardımcı olacak mezuniyet sonrası kariyer planlamasını kolaylaştıracak ve istihdam edilmelerinde ek avantajlar sağlayacaktır (9,10,11).

Üniversitelerde akademik olarak eğitim alan öğrencilerin, bilimsel ve sosyal hayatta başarılı olabilmelerinde akademik alt yapıları ile birlikte, kültürel sosyal ve beceri donanımlarının da etkileri büyüktür (12). Türkiye'deki üniversitelerde öğrenim gören gençlerin boş zaman etkinliklerine katılımları son yıllarda üniversite kampüslerinin gelişmesi ve yönetimlerin bu konudaki çabalarıyla gün geçtikçe hızla arttığı gözlenmektedir. Ancak birçok üniversitenin de bu konuda hala yeterli olmadığı görülmektedir. Üniversitelerin hazırladıkları ders programı dışındaki bilimsel, sosyal programlar ve buna ilişkin altyapı olanakları, gençlerin aralarındaki iletişimi artırırken sosyal destek gibi diğer katılım nedenlerini de tatmin etmektedir (5,13,14,15).

Türkiye'deki okullarda ders programı dışında yapılan etkinliklere yönelik çalışmalar incelendiğinde; genellikle ilk ve ortaöğretime odaklandıkları (16,17) üniversitelerde yapılan çalışmaların (12,18,19) yok denecek kadar az olduğu görülmektedir.

Bu gerekçe ve literatür bilgileri ışığında bu çalışma üniversite öğrencilerinin ders programı dışındaki bilimsel ve sosyal etkinliklere katılma ihtiyaçlarını ve bu ihtiyaçları etkileyen faktörleri belirlemek amacıyla planlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda çalışmadan elde edilecek sonuçların akademisyenlere ve öğrencilere ders programı dışındaki bilimsel ve sosyal aktivitelere katılımın gerekliliği konusunda farkındalık sağlayacağı, katılımı etkileyen olumsuzlukları belirlemede ve bunlara yönelik önlemler almada yol gösterici olacağı düşünülmektedir.

Bu çalışmanın amacı doğrultusunda çalışmadan elde edilecek verilerden aşağıdaki sorulara cevaplar aranacaktır:

- Öğrencilerin sosyodemografik özellikleri nelerdir?
- Öğrencilerin ders programı dışındaki sosyal etkinliklere yönelik özellikleri nelerdir?
- Öğrencilerin ders programı dışındaki bilimsel etkinliklere yönelik özellikleri nelerdir?
- Öğrencilerin ders programı dışındaki bilimsel ve sosyal aktivitelere katılmama nedenleri nelerdir?
- Öğrencilerin ders programı dışındaki bilimsel ve sosyal aktivitelerle ilgili ihtiyaçları nelerdir?

2. Materyal ve Metot

2.1. Çalışmanın yeri ve zamanı

Çalışma tanımlayıcı nitelikte tasarlanmış olup 10-25 Nisan 2018 tarihleri arasında bir vakıf üniversitesinde gönüllü 182 ebeklik bölümü öğrencisiyle yapılmıştır.

2.2. Çalışmanın evreni ve örnekleme

Çalışmanın evrenini bir vakıf üniversitesinde 2017-2018 eğitim öğretim yılında eğitimine devam eden 193 öğrenci oluşturdu. Örneklemini ise 10-25 Nisan 2018 tarihleri arasında, evreni belli örneklem seçim formülüyle ($n = N \cdot t^2 \cdot p \cdot q / d^2(N - 1) + t^2 \cdot p \cdot q$) belirlenmiş en az 129 öğrenci oluşturacağı belirlenmiştir (N: Evrendeki birey sayısı, n: Örneklem alınacak birey sayısı, p: İncelenen olayın görüş sıklığı=0.5, q: İncelenen olayın görülme sıklığı (1-p)= 0.5, t: Belirli serbestlik derecesinde ve saptanan yanılma düzeyinde bulunan ve tablosundaki teorik değer=1.96 d: Olayın görüş sıklığına göre yapılmak istenen=0.05). Bu çalışmada evrene ulaşılması hedeflenmiştir. Bu hedef doğrultusunda çalışmanın örneklemini çalışmaya katılmaya gönüllü 182 ebeklik bölümü öğrencisi oluşturmuştur. Bu sayı evrenin % 94.3 'ünü temsil etmektedir.

2.3. Veri toplama yöntemi

Çalışmanın verilerinin toplanmasında araştırmacılar tarafından literatür ışığında oluşturulmuş bir anket formu kullanılmıştır. Bu anket formu üç bölümden ve 37 sorudan oluşmaktadır. Birinci bölümde öğrencilerin sosyodemografik ve eğitim özelliklerini sorgulayan 9 soru, ikinci bölümde sosyal etkinlikleri sorgulayan 14 soru ve üçüncü bölümde bilimsel etkinlikleri sorgulayan 14 soru bulunmaktadır. Etik kurul iznini takiben (Tarih:26.03.2018, sayı:24, karar no:07) öğrencilere çalışma ile ilgili bilgi verildikten sonra yazılı onamları alınmış ve anketleri kendilerinin doldurmaları istenmiştir. Bir sınıf ortamında anketler her sınıfa (birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıflar) toplu olarak dağıtılmış ve doldurulduktan sonra da toplu olarak alınmıştır.

2.4. Verilerin değerlendirilmesi

Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistiksel analizler kullanıldı. Veriler bilgisayar ortamında SPSS 22 istatistik programında tanımlayıcı istatistiksel analizlerden; frekans, yüzde, ortalama minimum, maksimum testleri kullanılarak değerlendirilmiştir.

2.5. Çalışmanın Sınırlılıkları

Bu çalışma 10-25 Nisan 2018 tarihlerinde bir vakıf üniversitesinde gönüllü 182 ebeklik bölümü öğrencilerinin verileriyle sınırlı olup genelleme yapılamaz.

3. Bulgular

Çalışmadaki öğrencilerin sosyodemografik özelliklere göre dağılımı incelendiğinde (Tablo 1); %29.7'sinin birinci sınıf, %29.1'sinin ikinci sınıf, %24.2'sinin üçüncü sınıf ve %17'sinin de dördüncü sınıf öğrencisi olduğu saptandı. Bu öğrencilerin çoğununun bekar olduğu

(%96.2), çalışmadığı (%85.7) okuldaki öğrenci kulüpleriyle ilgili bilgisi olduğu (%58.2) öğrenci kulüplerine üye olmadığı(%59.9), öğrenci kulüplerinde aktif olarak çalışmadığı (%75.3)belirlendi. Aktif olarak çalışmama nedeni belirtenlerin (%48.01) çoğunun zaman ayıramama ile ilgili nedenlerini belirttiği(%21.16) saptandı.

Tablo 1. Sosyodemografik Özelliklerin Dağılımı (N:182)

	n	%
Medeni durum		
Evli	7	3.8
Bekar	175	96.2
Çalışma durumu		
Çalışıyor	26	14,3
Çalışmıyor	156	85.7
Sınıf		
1.sınıf	54	29.7
2.sınıf	53	29.1
3.sınıf	44	24.2
4.sınıf	31	17.0
Öğrenci kulüpleriyle ilgili bilgi durumu		
Bilgi sahibi	106	58.2
Bilgi sahibi değil	76	41.8
Öğrenci kulüplerine üyelik durumu		
Üye	73	40.1
Üye değil	109	59.9
Kulüpte aktif çalışma durumu		
Aktif	45	24.7
Değil	137	75.3
Kulüp Çalışmalarına aktif olarak katılmama nedenleri(n:137)		
Neden belirtmeyen	70	51.09
Zaman ayıramama ile ilgili engeli olduğunu belirten	29	21.16
Kulüp çalışmalarından haberdar olmadığını belirten	17	12.44
İlgi alanına girmediğini, hoşlanmadığını belirten	14	10.21
İletişim kurmakta, grup çalışmalarına katılmakta zorlandığını belirten	7	5.10

Okuldaki sosyal etkinliklere yönelik özelliklerin dağılımını incelendiğinde (Tablo2);öğrencilerin çoğunun ebelik bölümünün düzenlediği sosyal etkinliklere katıldığı (%53.3), öğrenci kulüpleri tarafından düzenlenen sosyal etkinliklere katılmadığı (%65.9) ve sosyal etkinlik düzenlenmesinde aktif olarak katılmayı istediği (%55.5) saptandı. Boş zamanlarında sinemaya gittiği (%78.6) kitap okuduğu (%62.6) ve gezilere katıldığı (%52.7) saptandı. Ayda bir kez sosyal aktiviteye katıldığı (%37.4), son bir ayda katıldığı sosyal etkinlik olarak çoğunun etkinlik belirtmediği (%38.3) etkinlik belirtenlerden çoğunun sinemaya gittiği(%27) belirlendi. Ebelik bölümünün düzenlediği sosyal etkinlikleri kısmen (%46.7),öğrenci kulüplerinin düzenlediği sosyal etkinlikleri kısmen (%55.5) yeterli buldukları, okuldaki sosyal etkinliklerle ilgili arkadaşlarının bilgi verdiği (%58.8) saptandı. Ebelik bölümü ve öğrenci kulüplerinin düzenlediği sosyal aktivitelere katılmama nedeni olarak çoğunluğun zaman bulamadığını belirttikleri (%63.7) ve sosyal etkinlik olarak kendi mesleki alanlarıyla ilgili gelişimini destekleyecek geziler düzenlenmesini istedikleri (%51.09) belirlendi.

Tablo 2. Sosyal Etkinliklere Yönelik Özelliklerin Dağılımı (N:182)

	n	%
Ebelik bölümünün düzenlediği sosyal etkinliklere katılım durumu		
Evet	97	53.3
Hayır	85	46.7
Öğrenci kulüplerinin düzenlediği sosyal etkinliklere katılım durumu		
Evet	62	34.1
Hayır	120	65.9
Sosyal etkinliklerin düzenlenmesine aktif katılmayı isteme durumu		
Evet	101	55.5
Hayır	81	44.4
Sosyal etkinliklere aylık katılım sayısı		
1 kez	68	37.4
2 kez	35	19.2
3 kez	24	13.2
4 kez	16	8.8
Belirtmeyen	39	21.4

	n	%
En son katılan sosyal etkinlikler		
Etkinlik belirtmeyen	70	38.3
Sinema	44	27.0
Mesleki alanıyla ilgili konferans, seminer, kongre	37	20.1
Sosyal sorumluluk projesi çalışmaları	13	7.0
Gezi	7	3.7
Kahvaltı, yemek organizasyonu	4	2.1
Spor	3	1.5
Müzik, konser	2	1.0
Kitap okuma, kitap tahlili	2	1.0
Ebelik bölümünün düzenlediği sosyal etkinlikleri yeterli bulma durumu		
Yeterli	54	29.7
Kısmen	85	46.7
Yetersiz	43	23.6
Öğrenci kulüplerinin düzenlediği sosyal etkinlikleri yeterli bulma durumu		
Yeterli	59	32.4
Kısmen	101	55.5
Yetersiz	22	12.1
Boş zamanlarda yapılan/katılan sosyal etkinlik*		
Hiçbir etkinlik yapmıyor/katılmıyorum	20	11
Sinema	143	78.6
Tiyatro	38	20.9
Gezi	96	52.7
Spor	48	26.4
Müzik	73	40.1
Resim	14	7.7
El sanatları	14	7.7
Sosyal sorumluluk projeleri	28	15.4
Kitap okuma	114	62.6

*Birden fazla cevap verilmiştir. Cevaplar da yapılanların yüzdesi verilmiştir.

Tablo 2. Sosyal Etkinliklere Yönelik Özelliklerin Dağılımı (devamı)

	n	%
Sosyal Etkinliklere Katılmama Nedenleri*		
Ekonomik sıkıntılar	17	9.3
Gerekli görmeme	8	4.4
İlgi çekmeme	26	14.3
Zaman bulamama	116	63.7
Düzenlenen etkinliklerden hoşlanmama	11	6
Ebelik bölümü ve öğrenci kulüpleri tarafından düzenlenmesini istediği sosyal etkinlikler		
Etkinlik belirtmeyen	75	41.2
Mesleki alanlarıyla ilgili geziler	93	51.1
Sosyal geziler, spor, dans, müzik vs.	14	7.7
Sosyal etkinliklerden bilgilendirilme durumu*		
Arkadaşları tarafından	107	58,8
Duvar panoları	87	47,8
Web sayfası	67	36,8
Hocaları tarafından	64	35.2
Sınıf Temsilcisi	42	23.1
Haberdar olmuyorum	14	7.7

*Birden fazla cevap verilmiştir. Cevaplar da yapılanların yüzdesi verilmiştir.

Okuldaki bilimsel etkinliklere yönelik özelliklerin dağılımı incelendiğinde (Tablo3); öğrencilerin çoğunun ebelik bölümünün düzenlediği bilimsel etkinliklere bazen katıldığı (%43.4), öğrenci kulüplerinin düzenlediği bilimsel etkinliklere hiçbir zaman katılmadıkları (%52,2) ebelik bölümü ve öğrenci kulüplerinin düzenlediği bilimsel etkinliklere katılmama nedeni olarak zaman bulamadıklarını belirttikleri (%65.4) saptandı. Bilimsel etkinliklerden arkadaşları tarafından bilgilendirildiği (58.2), düzenlenecek olan bilimsel etkinliklerin kendi mesleki alanlarıyla ilgili kadın doğum ve çocuk sağlığı konularında olmasını istedikleri belirlendi (%51.09). Bilimsel etkinliklerin düzenlenmesine aktif olarak katılma isteğinin olduğu (%50), bilimsel etkinliklere bazen dinleyici olarak katılmak istedikleri (%47.3), ebelik bölümünün düzenlediği bilimsel aktiviteleri kısmen (%44) ve öğrenci

kulüplerinin düzenlediği bilimsel aktiviteleri de kısmen(%61) yeterli buldukları belirlendi. Tablo 3’de görülmemekle birlikte öğrencilerin son katıldıkları bilimsel etkinliğin üniversitenin düzenlediği bilimsel etkinlik olduğu (%99) saptandı.

4.Tartışma

Çalışmadaki ebe öğrencilerin çoğunun öğrenci kulüpleriyle ilgili bilgisi olduğu, çeşitli nedenlerle zaman ayıramadığı, ilgi alanına girmediği, hoşlanmadığı, iletişim kurmakta, grup çalışmalarına katılmakta zorlandığı için üye olmadığı ve kulüplerde aktif olarak çalışmadığı belirlendi. Eskici ve Aktaş’ın (2014) yaptığı bir çalışmada ise öğrencilerin öğrenci kulüplerinin keyifli zaman geçirmelerini sağladığını, sosyal çevrelerini genişlettiğini ve kendini geliştirme fırsatı sunduğunu bazı öğrencilerin de öğrenci kulübü çalışmalarının kendilerine hiçbir katkısının olmadığını ifade ettikleri belirtildi (20).

Literatürde öğrencilerin yeteneklerini geliştirebilmeleri, öğrendiklerini kendi yaşamlarında uygulayabilmeleri ve topluma yararlı bireyler olabilmeleri açısından, çeşitlilik gösteren farklı ortamlarda, işbirliği yaparak öğrenmelerinin büyük önem taşımakta olduğu vurgulanmaktadır (4,5,20). Ayrıca, okullarda ders dışı etkinliklerin kapsamında çeşitli çalışmaların yapıldığı öğrenci kulüplerinin de öğrencilerin öğrenimleri boyunca ders programlarının yanında öğrencide güven ve sorumluluk duygusu geliştirmeye, yeni ilgi alanları oluşturmaya ve beceri kazandırmaya yönelik bilimsel, sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif alanlarda eğitim kurumu içinde ve dışında etkinliklerde bulunmalarını sağlamak amacıyla kurulduğu belirtilmektedir (21). Ayrıca öğrenci kulüpleri Yüksek Öğretim Kurumu’nun belirlemiş olduğu esaslar doğrultusunda faaliyet göstermektedirler. Öğrencilerin çeşitli ihtiyaçlarını karşılamak için ilgili yükseköğretim kurumunun rektörlüğünde kurulan Mediko Sosyal Sağlık, Kültür ve Spor İşleri Dairesi Başkanlığı (SKS) birimi öğrencilerin sağlık, kültürel ve sportif faaliyetlerini karşılamakla yükümlüdür (20,22).

Tablo 3. Bilimsel Etkinliklerle İlgili Özelliklerin Dağılımı

	n	%
Ebelik Bölümünün Düzenlediği Bilimsel Etkinliklere Katılma Durumu		
Her Zaman	46	25.3
Bazen	79	43.4
Hiçbir Zaman	57	31.3
Öğrenci Kulüplerinin Düzenlediği Bilimsel Etkinliklere Katılma Durumu		
Her Zaman	17	9.3
Bazen	70	38.5
Hiçbir Zaman	95	52.2
Bilimsel Etkinliklere Katılmama Nedenleri*		
Ekonomik sıkıntılar	15	8.2
Katılmamın gerekli olduğunu düşünmüyorum	6	3.3
İlgimi çekmiyor	25	13.7
Zaman bulamıyorum	119	65.4
Düzenlenen bilimsel etkinliklerden hoşlanmıyorum	10	5.5
Bilimsel Etkinliklerin Düzenlenmesine Aktif Olarak Katılma İsteği		
Evet	91	50
Hayır	91	50
Bilimsel Etkinliklere Dinleyici Olarak Katılım		
Her Zaman	78	42.9
Bazen	86	47.3
Hiçbir Zaman	18	9.9
Ebelik Bölümünün Düzenlediği Bilimsel Etkinliği Yeterli Bulma		
Yeterli	72	39.6
Kısmen	80	44.0
Yetersiz	30	16.5
Öğrenci Kulüplerinin Düzenlediği Bilimsel Etkinliği Yeterli Bulma		
Yeterli	42	23.1
Kısmen	111	61.0
Yetersiz	29	15.9
Okuldaki bilimsel etkinliklerden haberdar olma durumu*		
Hocaları tarafından	82	45.1
Arkadaşları tarafından	106	58.2
Web sayfasından	75	41.2
Sınıf temsilcisinden	80	44
Panolardan	51	28
Haberdar olmuyorum	11	6

	n	%
Ebelik bölümü ve öğrenci kulüpleri tarafından düzenlenmesini istediği bilimsel etkinlikler		
Etkinlik belirtmeyen	89	49.01
Mesleki alanlarıyla ilgili	93	51.09

*Birden fazla cevap verilmiştir. Cevaplar da yapılanların yüzdesi verilmiştir.

Bu literatür bilgileri, çalışmadan elde ettiğimiz bulgular ve diğer çalışmaların bulguları doğrultusunda üniversitedeki öğrenci kulüplerinin öğrenciler için ne kadar önemli olduğu ancak bu konuda öğrencilerin farkındalık oluşturacak düzeyde bilgiye sahip olmadıkları söylenebilir.

Çalışmadaki ebe öğrencilerin çoğunun bilimsel ve sosyal etkinliklerden arkadaşları tarafından bilgilendirildiği, bilimsel ve sosyal etkinliklerin düzenlenmesinde aktif olarak katılmayı istediklerini belirtmelerine rağmen ebelik bölümünün düzenlediği bilimsel ve sosyal etkinliklere katıldığı, öğrenci kulüpleri tarafından düzenlenenlere katılmadığı belirlendi. Öğrencilerin bilimsel etkinliklerle ilgili bilgileri almalarında arkadaşlarının hocalarının, sınıf temsilcisinin ve web duyurularının daha etkin olduğu sosyal etkinliklerle ilgili bilgileri almalarında ise arkadaşlarının ve duvar panolarının daha etkin olduğu görülmektedir. Gültekin ve İrgin'in (2001) ve Sarıyer'in (2016) yaptığı çalışmalarda da öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun sosyal aktivitelere katılmadığı belirtilmiştir (1, 23). Gültekin ve İrgin'in(2001) çalışmasında İngilizcelelerini yetersiz buldukları halde geliştirmek adına bir şey yapmadıkları ve satranç oynamayı bilmelerine rağmen boş zamanlarında oynamadıkları saptanmıştır (23). Balcı ve İlhan'ın (2006) yaptığı diğer bir çalışmada ise kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre aktif katılımlı etkinliklere daha az yöneldikleri, katıldıkları etkinliklere ayırdıkları sürelerin ise daha az olduğu belirlenmiştir (24). Sarıyer'in (2016) çalışmasında öğretmen yönlendirmelerinin bilimsel ve sosyal etkinliklere katılımı arttırdığı saptanmıştır (1). Aybek ve arkadaşlarının (2011) yaptığı çalışmada öğrencilerin ders dışı etkinliklere katılımını

yönlendiren faktörler arasında ‘sosyal çevre ve ‘ders öğretmenleri olduğu belirtilmiştir (17).

Çalışmadaki ebe öğrencilerin çoğunun ebelik bölümü ve öğrenci kulüpleri tarafından düzenlenen bilimsel ve sosyal etkinlikleri kısmen yeterli buldukları ve ebelik bölümü tarafından düzenlenen etkinlikleri daha fazla yeterli gördükleri saptanmıştır. Bu etkinliklere neden katılmadıklarını; zaman bulamama, ilgilerini çekmeme, ekonomik sıkıntılar ve düzenlenen etkinliklerden hoşlanmama olarak belirtmişlerdir. Özşaker (2012) ve Demirel ve Harmandar’ın (2009) yaptığı çalışmalarda öğrencilerin ders dışı etkinliklere katılmama nedeni olarak sosyoekonomik durumun ve maddi sıkıntıların etkisinin önemli olduğu belirtilmiştir (12,19). Thompson ve arkadaşlarının (2013) yaptığı bir çalışmada öğrencilerin notlarını etkileyeceği korkusuyla ders dışı etkinliklere katılmayı kabul etmedikleri belirtilmiştir (10).

Bu sonuçlar doğrultusunda öğrencilerin çok yönlü gelişimleri açısından üniversitelerde öğrencilerin hem kulüp çalışmalarına hem de diğer ders dışı etkinliklere katılımlarının özendirilmesi gerekmektedir. Literatür incelendiğinde birçok araştırmada ders dışı etkinliklere katılım ile akademik başarı arasında pozitif yönlü bir ilişkinin olduğu, öğrencilerin akademik başarılarında da olumlu etkiler yarattığı anksiyete düzeyini ve akademik yaşamdaki stresi azalttığı, ders başarısını arttırdığı belirtilmektedir (25,26).

Çalışmadaki öğrencilerden bilimsel ve sosyal etkinlik olarak kendi mesleki alanlarıyla ilgili gelişimini destekleyecek konuşmacıların getirilmesini ve gezi düzenlenmesini isteyenlerin sayısının yüksek olduğu, sanat, spor, kültür gezi gibi sosyal etkinlik isteyenlerin sayısının da çok az olduğu belirlendi. Eskici ve Aktaş’ın yaptığı çalışmada (2014) üniversite öğrencilerinin öğrenci kulübü çalışmalarına yönelik önerileri, kulüp gezilerinin artırılması ve öğrenciyi katılmaya teşvik eden eğlenceli etkinliklerin düzenlenmesi olarak belirttiği saptanmıştır (20).

Çalışmadaki öğrencilerin çoğunun okul dışında ayda bir kez sosyal aktiviteye katıldığı, son bir ayda aktiviteye katıldığını belirtmeyenlerin

çoğunlukta olduğu, belirtenlerin de çoğunlukla sinemaya gittikleri belirlendi. Gültekin ve İrgil'in (2001) yaptığı çalışmada da son bir ay içerisinde sinemaya gidenlerin oranının yüksek olduğu belirtilmiştir (23).

Üniversite yaşamında oluşturulan kulüpler ve bilimsel etkinlikler öğrencilerin sosyalleşmelerine, grubun parçası olma, başarma, kişilik gelişimi, kendini gerçekleştirme gibi duyguları yaşamalarına yardımcı olmaktadır. Aynı zamanda öğrencilerin boş zamanlarını faydalı aktivitelere ayırmaları riskli gruplara kayma ihtimallerini de azaltmaktadır (18).

5.Sonuç

Sonuç olarak çalışmaya katılan öğrencilerin bilimsel etkinliklere yönelik ilgisini çeken bilgi alma kanallarının daha etkili olduğu sosyal etkinliklerle ilgili bilgi alma kanallarının yetersiz kaldığı ve her iki etkinlikte de arkadaş kanalının bilgiyi ulaştırmada etkili olduğu ve okulda düzenlenen etkinliklerden haberdar olduğu saptanmıştır. Tercih ettiği ve katıldığı etkinliklerin çoğunlukla mesleki alanları ile ilgili olduğu, onun dışındaki kendini geliştirici etkinliklere çok az yöneldikleri öğrenci kulüplerini bildiklerini ama üye olmadıkları, bilimsel ve sosyal etkinliklerin düzenlenmesinde yer almayı istedikleri ancak öğrenci kulüplerinde çalışmadıkları, kulüplerin düzenlediği bilimsel/ sosyal etkinliklere katılmada isteksiz oldukları, daha çok bölüm hocalarının içinde bulunduğu etkinliklere hocalarının yönlendirmesi ile katıldıkları belirlenmiştir. Bu çalışmada öğrencilerin boş zamanının olmaması, ilgi alanının dışında olması ve ekonomik sıkıntılar nedeniyle bilimsel ve sosyal etkinliklere katılamadıkları görüldüğü saptanmıştır. Bu sonuca rağmen çoğunun okul dışında ayda en az bir sosyal etkinliğe katıldığı saptanmıştır.

Öğrencilerin bilimsel/sosyal aktivitelere katılımını arttırmada; öğrenci kulüplerinin hocalar tarafından aktif olarak desteklenmesi, kulüplerle ilgili periyodik bilgilendirme toplantılarının yapılması, ders

programının öğrenciye boş zaman yaratacak şekilde oluşturulması, periyodik olarak bilimsel/sosyal ihtiyaçların anketlerle belirlenmesi, özellikle mesleki alanı dışındaki etkinliklere katılmasında özendirici düzenlemelerin ve rehberliğin yapılması önerilmektedir.

Kaynaklar

- (1) Sariyer, Y. Türkiye’de öğrencilerin akademik başarısını etkileyen faktörler: Bir meta-analiz çalışması. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi;1-19. Doi:10.16986/HUJE.2016015868. **2016**
- (2) Chan, R. Y., Understanding the purpose of higher education: An analysis of the economic and social benefits for completing a college degree. JEPPA,6(5);1-42. **2016**
- (3) Köse, E. Eğitim kurumlarında gerçekleştirilen ders dışı etkinliklerin sınıflandırılmasına yönelik bir öneri. Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi, 2(2);336-353. **2013**
- (4) Al-Ansari A , Al-Harbi F , AbdelAziz W , AbdelSalam M , . El Tantawi MM, ElRefa İ. Factors affecting student participation in extra-curricular activities: A comparison between two Middle Eastern dental schools. The Saudi Dental Journal, 28; 36–43. **2016**
- (5) Roulin, N., Bangerter, A., 2013. Students’ use of extra-curricular activities for positional advantage in competitive job markets. J. Educ. Work, 26 (1); 21–47. **2013**
- (6) Miller, K.E., Melnick, M.J., Barnes, G.M., Farrell, M.P., Sabo, D., 2005. Untangling the links among athletic involvement, gender, race and adolescent academic outcomes. Soc. Sport J. 22 (2); 178–193. Doi: PMC1343519. **2005**
- (7) Baker, C.N. Under-represented college students and extracurricular involvement: the effects of various student organizations on academic performance. Soc. Psychol. Educ. 11; 273–298. **2008**
- (8) Derous, E., Ryan, A.M. When earning is beneficial for learning: the relation of employment and leisure activities to academic outcomes. J. Vocat. Behav. 73;118–131. doi: 10.1016/j.sdentj.2015.05.004. **2008**
- (9) Veronesi, M.C., Gunderman, R.B., 2012. Perspectives: the potential of student organizations for developing leadership: one school’s experience. Acad. Med. , 87 (2);226–229. doi: 10.1016/j.jegh.2015.10.003. **2012**
- (10) Thompson, L.J., Clark, G., Walker, M., Duncan Whyatt, J. ‘It’s just like an extra string to your bow’: exploring higher education students’ perceptions

- and experiences of extracurricular activity and employability. *Act. Learn. High Educ.*14 (2);135–14, **2013**
- (11) Fares J, Saadeddin Z , Al Tabosh H , Hussam Aridi H, El Mouhayyar C, Kolehlat K M , Chaaya M, El Asmar K .Extracurricular activities associated with stress and burnout in preclinical medical students. *Journal of Epidemiology and Global Health*, 6(3); 177– 185.Doi:10.1016/j.jegh.2015.10.003. **2016**
- (12) Özşaker M, Gençlerin serbest zaman aktivitelerine katılmama nedenleri üzerine bir inceleme. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi Ve Spor Bilim Dergisi*;14(1);126-131. **2012**
- (13) Balcı V. Ankara'daki Üniversite Öğrencilerinin Boş Zaman Etkinliklerine Katılımlarının Araştırılması. *Milli Eğitim Dergisi*,158;161-173. **2003**
- (14) Burk, D.T., Bender, D.J. Use and perceived effectiveness of student support services in a first-year dental student population. *J. Dent. Educ.*,69; 1148–1160. **2005**
- (15) Wilcox, P., Winn, S., Fyvie-Gauld, M., 2005. 'It was nothing to do with university, it was just the people': the role of social support in the first year experience of higher education. *Stud. Higher Educ.* 30 (6);707–722. doi:10.1080/03075070500340036. **2005**
- (16) Köse E.İlköğretim Öğrencilerinin Ders Dışı Etkinlikleri Tercih Etme Nedenleri, XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, (6-9 Temmuz) Malatya: İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi. **2004**
- (17) Aybek A, İmamoğlu O, Taşmektepligil O, M.Öğrencilerin beden eğitimi dersi ve ders dışı etkinliklerine yönelik tutumlarının değerlendirilmesi. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 2(2);51-59. **2011**
- (18) Büküsoglu N, Bayturan A F.Serbest zaman etkinliklerinin gençlerin psiko-sosyal durumlarına ilişkin algısı üzerindeki rolü. *Ege Tıp Dergisi*, 44 (3);173 – 177. **2005**
- (19) Demirel, M, Harmandar D.Üniversite öğrencilerinin rekreasyonel etkinliklere katılımlarında engel oluşturabilecek faktörlerin belirlenmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 6 (:1);838-846. **2009**
- (20) Eskici M, Aktaş R. Üniversite Öğrencilerinin öğrenci kulüplerine yönelik görüşleri. *Asya Öğretim Dergisi*, 2(1 özel);31-40 **2014**
- (21) Ay K.Öğrenci kulüp etkinliklerinin öğretim programında yer alan temel becerileri geliştirmedeki etkililik düzeyine ilişkin öğrenci ve öğretmen görüşleri, yüksek lisans tezi, Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli. **2014**
- (22) Yüksek Öğretim Kurumları, Mediko- Sosyal Sağlık, kültür ve Spor Daire Başkanlığı, Resmi Gazete, sayı 18301 <http://www.yok.gov.tr/web/guest/anasayfa?p05.9.> **2018**

- (23) Gültekin BK, İrgil E. Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Sosyal Aktiviteleri ve Sağlıkla İlgili Tutum ve Davranışları. Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi; 27(1-2- 3): 33-37. **2001**
- (24) Balcı V, İlhan A. Türkiye'deki üniversite öğrencilerinin rekreatif etkinliklere katılım düzeylerinin belirlenmesi. SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, IV (1); 11-18. **2006**
- (25) Misra R, McKean M. College Students' academic stress and its relation to their anxiety, time management, and leisure satisfaction. American Journal Of Health Studies, 16(1);41-51. **2000**
- (26) Wentzel KR, Wigfield A. Academic and social motivational influences on students' academic performance. Educational Psychology Review, 10(2); 155-175. **1998**